

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/282/2019
Identifikačné číslo spisu: 5417202091
Dátum vydania rozhodnutia: 15.07.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5417202091.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobcu C. H., bývajúceho v G. F., B. XXXX/XX, zastúpeného JUDr. Sabínou Hodoňovou, PhD., advokátkou v Žiline, Mariánske námestie 31, proti žalovaným 1/ E. H. F., bývajúcemu v G. F., B. XXXX/XX, 2/ L. F., bývajúcej v G. F., B. XXXX/XX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Kováčik Legal s. r. o., so sídlom v Dolnom Kubíne, Radlinského 1729, IČO: 47 238 429, v mene ktorej koná JUDr. Martin Kováčik, konateľ a advokát, o uloženie povinnosti vymeniť výplň okien a zdržať sa otvárania okien, vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 6C/18/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 5. júna 2019 sp. zn. 7Co/45/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou doručenu Okresnému súdu Dolný Kubín (ďalej len „súd prvej inštancie“) 12. mája 2017, doplnenu podaním z 20. júla 2017, domáhal, aby súd uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť vymeniť na stene svojho rodinného domu nachádzajúceho sa na B. N. Č.. XXXX/XX smerujúcej do dvora rodinného domu na B. N. Č.. XXXX/XX priehľadnú sklenenú výplň za nepriehľadnú na okne na garáži na prízemí, na okne na schodišti na prízemí, na okne na schodišti na poschodí a na okne na kúpeľni na poschodí, a to najneskôr do dvoch mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Súčasne sa domáhal, aby súd žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zdržať sa otvárania predmetných okien, a to odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku, a to s výnimkou okien na schodišti na poschodí a na kúpeľni na poschodí, ktoré žalovaní 1/ a 2/ môžu otvoriť iba za účelom údržby, a to len jedenkrát ročne. Uvedené odôvodnil narúšaním pohody bývania a súkromia zo strany žalovaných 1/ a 2/.

2. Okresný súd Dolný Kubín (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 9. augusta 2018 č. k. 6C/18/2017-273 žalobu zamietol (výrok I.) a žalovaným 1/ a 2/ priznal voči žalobcovi právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.). Na odôvodnenie rozhodnutia v prvom rade uviedol, že

podaná žaloba neplní účel, ktorému má slúžiť, t. j. ochrane subjektívneho práva žalobcu a predstavuje výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, pretože žalobca sa domáha ochrany pred nazeraním do okien obytných miestností, ktoré vytvoril bez povolenia, resp. ohlásenia z okien, ktoré boli riadne stavebným úradom povolené. Ďalej zaujal právny názor, že pre poskytnutie ochrany podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka neboli splnené podmienky, pretože a/ žalobca nie je vlastníkom domu č. XXXX ani pozemkov pod ním a pri ňom, ale len jeho užívateľom, b/ nepreukázal, že by ho žalovaní obťažovali pohľadom alebo otváraním okien nad mieru primeraným pomerom a c/ pokiaľ ho obťažujú pohľady, žalobný návrh znie nesprávne na zdržanie sa otvárania okien. V súvislosti s imisiou vo forme obťažovania pohľadom poukázal na závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/1629/99. Dôvodil, že nemohol uložiť žalovaným ani povinnosť, aby na stene svojho domu vymenili na svojich oknách priehľadnú sklenenú výplň za nepriehľadnú. V danom spore by v prípade aplikácie § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka žaloba musela zniet' na uloženie povinnosti zdržať sa konkrétne vymedzeného správania a nie na aktívne konanie - výmenu výplní okien. Uloženie povinnosti na aktívne správanie sa pripúšťa len vo výnimočných prípadoch ohrozenia stavby alebo pozemkov, a to s poukazom na § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak ide o vážne ohrozenie, ohrozený má právo sa domáhať, aby súd uložil vykonať vhodné a primerané opatrenie na odvrátenie hroziacej škody. V prejednávanom spore žalobca nepreukázal a ani netvrdil, že by správanie žalovaných predstavovalo vážne ohrozenie domu a pozemkov, ktoré je oprávnený užívať, pričom uvedené vylučuje aj samotná povaha namietaného správania (nazeranie do okien). Navyše, kým v prípade poskytnutia ochrany podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa žalobca môže domáhať ochrany voči ktorejkoľvek z viacerých osôb, ktoré zasahujú do jeho práva, v prípade nároku uplatneného podľa § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka možno uložiť povinnosť vykonať výmenu sklenených výplní okien všetkým, ktorým tieto okná patria. V danej veci sú sporné okná súčasťou domu č. XXXX, ktorý patrí nielen žalovaným 1/ a 2/, ale aj manželke žalovaného 1/. Skonštatoval, že okruh žalovaných osôb je tak žalobou vymedzený neúplne, pričom len tento samotný nedostatok je postačujúcim dôvodom na zamietnutie žaloby v tejto časti. Dodal, že žalobca nepreukázal ani existenciu ústnej dohody o výplni okien medzi ním, jeho manželkou, žalovanou 2/ a jej nebohým manželom uzavretej v roku 1980. Uzavrel, že predmetné okná sa na dome žalovaných nachádzajú v súlade so stavebnými predpismi a v posudzovanom spore, aplikujúc § 127 ods. 1, resp. § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nezistil dôvod na výmenu ich výplní, resp. dôvod na to, aby sa neotvárali. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

3. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 5. júna 2019 sp. zn. 7Co/45/2019 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným 1/ a 2/ priznal proti žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Po

preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP). Súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav veci, na podklade vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým záverom a vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie a v podstatných bodoch naň odkázal (§ 387 ods. 2 CSP). Podrobne reagoval na jednotlivé odvolacie námietky žalobcu a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil nasledovné. Žalobca má aktívnu vecnú legitímáciu na poskytnutie ochrany pred zásahmi do práv imisiami (pohľadom zo susednej stavby) a tiež ochrany pred vážnou hrozbou škody uložením vhodných a primeraných opatrení na jej odvrátenie (výmena výplne okien), pretože ochrany v zmysle § 127 ods. 1 a § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa môže domáhať aj osoba, ktorá má právo mať v držbe ohrozený pozemok alebo stavbu, pričom žalobca je oprávnený z vecného bremena doživotného bývania a užívania rodinného domu a označených pozemkov. Súd prvej inštancie správne konštatoval nedostatok okruhu účastníkov na strane žalovaných vo vzťahu k uloženiu povinnosti vymeniť výplň okien na nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve žalovaných 1/, 2/ a manželky žalovaného 1/. V prípade, ak sa konania nezúčastnia všetci spoluvlastníci spoločnej veci, súd nemôže návrhu vyhovieť pre nedostatok vecnej legitímácie (aktívnej alebo pasívnej) vyplývajúcej z hmotného práva, konkrétne z § 137 a § 139 Občianskeho zákonníka. Námietku žalobcu, že súd mal konať aj s manželkou žalovaného v 1. rade, nakoľko k

prevodu časti spoluvlastníckeho podielu malo dôjsť až po začatí konania, vyhodnotil ako neopodstatnenú. V sporovom konaní je výlučne vecou žalobcu, ako označí okruh strán. V prípade, že po začatí konania dôjde k právnej skutočnosti, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, súd pripustí zmenu na strane pôvodne označených strán na základe návrhu žalobcu (§ 80 ods. 1, 2 CSP), o čom však nerozhoduje ex offo. Uviedol, že aby bolo možné obťažovanie pohľadom považovať za imisie, muselo by ísť o mimoriadnu situáciu, pri ktorej by bolo sústavne a závažným spôsobom narušované súkromie vlastníka alebo užívateľa susednej nehnuteľnosti, čo v danom spore žalobca nepreukázal. Taktiež ani netvrdil vážnu hrozbu škody, a teda neprichádzalo do úvahy ani poskytnutie ochrany v zmysle § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ďalej dôvodil, že zo zápisnice a zvukovej nahrávky z pojednávania nevyplýva, že by boli porušené procesné práva žalobcu v súvislosti s jeho vekom, zdravotným stavom a slabším sluchom. Súd prvej inštancie sa snažil vyhovieť žalobcovi a viesť pojednávanie tak, aby žalobca bol účastný celého pojednávania a tomuto aj rozumel. Žalobca dobrovoľne opustil pojednávacie miestnosť z dôvodu, že nechcel počúvať to, čo hovorí žalovaný 1/. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď pokračoval v pojednávaní bez prerušenia, resp. jeho odročenia. K námietke nevykonania dokazovania výsluchom žalobcom navrhovaných svedkýň H. H. C. U. A.Š. dodal, že vykonanie týchto dôkazov zmaril sám žalobca, pretože po opustení pojednávacej miestnosti vyzval svedkyne, aby s ním opustili budovu súdu. Zo zápisnice z pojednávania nariadeného na 9. augusta 2018 vyplýva, že súd svedkyne vyvolal, avšak bolo zistené, že tieto sa pred pojednávacou miestnosťou nenachádzajú. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP.

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP. Namietal, že odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, hoci v podstatnej otázke dospel k inému právnenému záveru, t. j. že dovolateľ je aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby, pričom súd prvej inštancie konštatoval opak. Odvolací súd na túto dôležitú zmenu dovolateľa neupozornil, za účelom odvolacieho prieskumu rozhodnutia súdu prvej inštancie nenariadil pojednávanie a závery odvolacieho súdu tak boli prekvapivé. Týmto postupom uprel dovolateľovi právo na spravodlivý proces, pretože proti rozhodnutiu odvolacieho súdu už nemohol podať odvolanie. Ďalej argumentoval, že s ohľadom na povahu rozdielu medzi stranami sporu v otázke právneho povedomia mal súd postupovať podľa § 69 CSP a ustanoviť dovolateľovi procesného opatrovníka, keďže z jednotlivých úkonov bolo zrejmé, že nemôže samostatne konať pred súdom. Aj v tomto postupe súdu videl dovolateľ porušenie jeho práva na spravodlivý proces. Čo sa týka námietky nesprávneho právneho posúdenia veci, dovolateľ vymedzil právnu otázku tak, „či imisiu možno popri § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka právne posúdiť aj ako zásah do práva podľa § 11 Občianskeho zákonníka, či sa v takomto prípade možno v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka brániť žalobou na zdržanie sa konania a uloženia povinnosti a napokon, či musí okruh účastníkov na strane žalovaných zodpovedať okruhu vlastníkov susediacej nehnuteľnosti, z ktorej podľa názoru dovolateľa dochádza k imisii pohľadom.“ Poznamenal, že súdy nižších inštancií sa v konaní nezaoberali aplikáciou § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, hoci opakovane poukazoval na neoprávnený zásah do súkromia. Argumentoval, že uvedenú právnu otázku dovolací súd v merite veci rieši tak, že imisie podrobuje prieskumu potenciálneho zásahu do osobnostných práv chránených § 11 Občianskeho zákonníka, pre prípad zásahu do osobnostných práv pripúšťa ukladanie povinností a okruh účastníkov neviaže na okruh vlastníkov nehnuteľnosti, ktorá je pôvodcom imisie. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5Cdo/126/2008 a sp. zn. 6Cdo/212/2010. V ďalšej časti dovolania sa venoval opisu skutkového stavu veci a zdôraznil, že opakovane žiadal súdy nižších inštancií, aby od vlastníkov rodinného domu č. XXXX/XX vyžiadali doklad o zmene projektu z roku 1979, ktorým by bola preukázaná dohoda uzatvorená medzi dovolateľom, jeho manželkou a stavebníkmi rodinného domu č. XXXX/XX. S poukazom na uvedené navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Žalovaný 1/ a 2/ vo svojich vyjadreniach k dovolaniu navrhli dovolanie ako nedôvodné zamietnuť. Dovolacie námietky dovolateľa týkajúce sa vecnej legitimácie v spore, potreby ustanoviť mu opatrovníka a aplikácie § 11 Občianskeho zákonníka zhodne považovali za neopodstatnené. Poukázali na skutočnosť,

že dovolateľ v spore neunesol dôkazné bremeno ohľadom obťažovania pohľadom z ich strany nad mieru primeranú pomerom, a preto bola jeho žaloba zamietnutá.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) žalobca zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. V posudzovanom prípade dovolateľ uplatnil dovolacie dôvody podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP.

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

14. Dovolateľ namietal prekvapivosť rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý na rozdiel od súdu prvej inštancie konštatoval jeho aktívnu legitimáciu na podanie žaloby. Dovolací súd má za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu v kontexte uvedených dôvodov nevyznieva prekvapivo. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia, s ktorým sa odvolací súd plne stotožnil, jasne a zrozumiteľne vysvetlil dôvody, pre ktoré žalobu zamietol. Postup odvolacieho súdu, ktorý na zdôraznenie správnosti

rozhodnutia súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 2 CSP doplnil vo svojom rozhodnutí ďalšie dôvody, nemožno označiť za nesprávny. Ďalšie dôvody uvedené odvolacím súdom mali doplnujúci charakter a aj po tomto doplnení bolo nepochybné, že dôvodom pre zamietnutie žaloby bola skutočnosť, že a/ dovolateľ nepreukázal obťažovanie žalovanými pohľadom nad mieru primeranú pomerom vo vzťahu k zdržaniu sa otvárania okien (§ 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka), b/ nepreukázal správanie žalovaných predstavujúce vážne ohrozenie domu a pozemkov, ktoré má právo užívať v zmysle § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka, c/ je zrejmý nedostatok okruhu sporových strán na strane žalovaných v časti nároku na výmenu výplne okien a d/ nepreukázal tvrdenú ústnu dohodu o výplni okien z r. 1980 medzi žalovanou v rade 2/ a jej nebohým manželom. V prípade, ak sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a nad ich rámec uviedol ešte aj ďalšie, z pohľadu prvoinštančného konania nové dôvody, jeho rozhodnutie nie je rozhodnutím prekvapivým. Takýto postup súdu podľa predchádzajúcej právnej úpravy nepredstavoval odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. (uznesenie najvyššieho súdu z 20. apríla 2011 sp. zn. 5Cdo/165/2010 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 56/2012). Dovolací súd konštatuje, že uvedený judikát je plne aplikovateľný aj v posudzovanej veci.

15. Dovolací súd pre úplnosť dodáva, že v konaní neboli dané ani zákonné podmienky na použitie § 382 CSP, podľa ktorého ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Citované ustanovenie má predísť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí a vychádza z princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia. Z obsahu spisu ani z rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva, že by uplatnený nárok, resp. skutkový stav zistený súdom prvej inštancie právne posudzoval použitím iného právneho predpisu alebo podľa iného paragrafu či odseku. Rovnako ako súd prvej inštancie, aj odvolací súd uplatnený nárok posudzoval podľa § 127 ods. 1 a § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

16. Prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nie je spôsobilá založiť ani námietka dovolateľa týkajúca sa nenariadenia odvolacieho pojednávania. V zmysle § 385 ods. 1 CSP musí byť obligatórne nariadené odvolacie pojednávanie vždy, ak a/ ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo b/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Či je v konkrétnom prípade nevyhnutné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, je však vecou úvahy odvolacieho súdu a nie strán sporu. Keďže v danom prípade odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie náležitým spôsobom zistil skutkový stav veci, a preto nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania v danej veci nevyžadoval dôležitý verejný záujem, rozhodnutie odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania je postupom, ktorý je v súlade so zákonom. Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa neprieči zákonu, preto nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces.

17. Ako neopodstatnenú vyhodnotil dovolací súd aj námietku dovolateľa, že súd mu mal v spore ustanoviť procesného opatrovníka podľa § 69 CSP. V zmysle citovaného ustanovenia súd ustanoví procesného opatrovníka fyzickej osobe, ktorá nemôže samostatne konať pred súdom a nemá zákonného zástupcu. Rovnako postupuje, ak zákonný zástupca nemôže za fyzickú osobu konať alebo ak je nečinný. V súdnej veci však tieto zákonné podmienky splnené neboli. Nebolo preukázané, že by dovolateľ nemohol samostatne konať pred súdom, pričom odvolací súd skonštatoval, že zo zápisnice a zvukovej nahrávky z pojednávania nevyplýva, že by boli porušené procesné práva žalobcu v súvislosti s jeho vekom, zdravotným stavom a slabším sluchom. Pokiaľ dovolateľ poukazuje na rozdiel medzi stranami v otázke právneho povedomia, tento argument nie je relevantný, pretože táto skutočnosť nie je dôvodom na ustanovenie procesného opatrovníka súdom podľa § 69 CSP.

18. Pretože konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľom namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd pristúpil k posúdeniu jeho dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

19. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr)

splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP.

20. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľne charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

21. Dovolateľ v úvode dovolania (bod I.) výslovne uviedol, že ho podáva v súlade s § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, následne v ďalšom texte dovolania (bod II.) cituje § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolací súd uvádza, že toto ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil, t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie a dovolací súd zároveň ešte túto právnu otázku neriešil. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je relevantná právna otázka, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyskytla nejednotnosť navonok prejavená v prijatí odlišných právnych názorov. Ide teda o otázku, ktorú už dovolací súd riešil, avšak právne názory dovolacích senátov sa ešte neustálili (nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu).

22. Dovolateľ považoval za podstatnú právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorú mal odvolací súd vyriešiť právne nesprávne, „či imisiu možno popri § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka právne posúdiť aj ako zásah do práva podľa § 11 Občianskeho zákonníka, či sa v takomto prípade možno v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka brániť žalobou na zdržanie sa konania a uloženia povinnosti a napokon, či musí okruh účastníkov na strane žalovaných zodpovedať okruhu vlastníkov susediacej nehnuteľnosti, z ktorej podľa názoru dovolateľa dochádza k imisii pohľadom.“ Dovolateľ síce jasným a zrozumiteľným spôsobom uviedol v dovolaní konkrétnu právnu otázku, avšak táto je podľa názoru dovolacieho súdu iba hypotetická a vo vzťahu k predmetnej veci irelevantná, pretože nebola odvolacím súdom (a ani súdom prvej inštancie) vôbec riešená. Súdy v spore riešili otázku, či je možné dovolateľovi poskytnúť ochranu pred zásahmi do jeho práv imisiami pohľadom zo susednej stavby v zmysle § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, resp. ochranu v zmysle § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka pred vážnou hrozbou škody. Súdy v danom spore § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka neaplikovali. Navyše, z obsahu podanej žaloby a žalobného návrhu ani nevyplýva, že by sa dovolateľ vôbec domáhal ochrany jeho osobnostných práv podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Dovolateľom nastolenou právnu otázkou sa tak súdy nižších inštancií vôbec nezaoberali, preto dovolateľ nevymedzil právnu otázku, na ktorej riešení odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Dovolací súd preto uzatvára, že uvedená dovolacia argumentácia nepredstavuje vymedzenie podstatnej právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. b/, resp. c/ v spojení s § 432 ods. 2 CSP

23. Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že podané dovolanie nie je dôvodné, a preto ho ako celok zamietol (§ 448 CSP).

24. Žalovaní boli v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešní (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol im nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 v

spojení s 262 ods. 1 CSP s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok